

МЕДИЦИНСКО СПИСАНИЕ

ИЗДАВА

ВАРНЕНСКОТО МЕДИЦИНСКО ДРУЖЕСТВО

Излиза на 1, 10 и 20 число сѣки мѣсецъ

ЦѢНАТА ЗА ГОДИНА
Въ България 8 лева
Въ странство 8½ « златни

ПОДПИСКИ СЕ ПРИЕМАТЪ
ВЪ РЕДАКЦИЈАТА НА
«Медицинско Списание», Варна

РЕДАКЦИОННИЙ КОМИТЕТЪ:

Д-ръ Юрдановъ
„ Пюскилиевъ

Д-ръ Севвовъ
„ Ивановъ.

СЪДЪРЖАНИЕ: Съ какви работи женитѣ могатъ да бѣдатъ полезни въ военно време? — До колко време? ученицитѣ, които ся боледували отъ заразителни болѣсти, трѣба да се опстрояватъ отъ училищата. — Популярна медицина. — Разли. — Корреспонденция.

**Съ какви работи женитѣ могатъ да бѣдатъ
полезни въ военно време?**

Писмо до председателката на германския червенъ кръстъ.

отъ Д-ра Есмарка

Професоръ на хирургията въ Кияъ.

Превотъ отъ Д-ръ А. Головина

...✧✧✧...

Почитаема Госпожо! Вие ми предложихте въпросъ по какъвъ начинъ Вие, и други дами, можете да бѣдете полезни за болнитѣ и раненитѣ въ нашата войска. Вамъ Ви казаха че приготвянето на корпия не е вече нужно и Вие на питате: истина ли е че корпията (тифтиъ) е отровна за ранитѣ? за да Ви отго-

воя на последния въпросъ, азъ трѣбва да се призная че азъ самъ дадохъ поводъ къмъ това мнѣние, защото често наричахъ корпията, тъй както се е употребявала тя по преди за превръзка на ранитѣ чиста отрова. Както знаете въ последнитѣ 20 години възгледитѣ на докторитѣ върху лѣкуванието на ранитѣ много се промѣни, отъ както се введе антисептическия начинъ на лѣкуванието. Ние наричаме много нѣща които по преди се считаха за чисти и невинни-мръсни и отровни, и къмъ това число принадлежи и корпията. Вече произлизането на корпията я прави подозрителна: направена отъ стари ризи или чаршафи по нѣкога съ твърдѣ нечисти рѣцѣ, тя макаръ че отвънъ се показва като чиста и бѣла, съдържа огромно количество мръсни вещества които, като се докоснатъ до ранитѣ, твърдѣ лесно могатъ да предизвикатъ твърдѣ тежки усложнения отъ травматическа треска, отрова на кръвта, гнилость на кръвта, болнична гангрена и т. п.

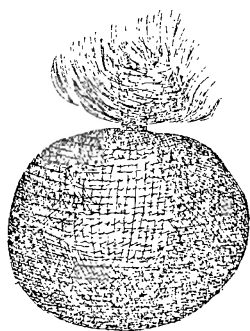
Нѣма съмнѣние че тѣзи отровни вещества могатъ да бждатъ отдалечени като се изработи добръ платното, или презъ готова корпия, обаче въ последното време вече се ползуватъ съ съвършенно други превързочни средства, които могатъ по лесно да се добиятъ въ чистъ видъ, и се отказаха окончателно отъ употреблението на корпия. Превързочнитѣ сретства които се употребляватъ сега отъ хирургитѣ се преди всичко марля и вата, Обаче тѣзи вещества никога не трѣбва да се употребляватъ въ този видъ както ги доставява търговеца или фабрикантина. Преди употреблението тѣхъ основателно ги очистватъ и ги проникватъ съ средства които унищожаватъ малкитѣ живи същества (микроорганизми) въ които ние намѣрихме причината на отровението на раната. Тѣзи средства ние наричаме дезинфекционни и, благодарение тѣмъ и на голѣмата чистота, се достигнати голѣмитѣ успѣхи съ които може да се хвали найновата хирургия. Въ моитѣ лекции за първата помощ Вие чухте съ каква извънредна предназначливостъ ние, хирургитѣ, се улавяме за работа, ако искаме да достигнемъ успѣшни резултати при лѣкуванието на ранитѣ. За това се изискватъ много пома-

гателни средства, които твърдѣ често не се намиратъ въ достаточнo количество въ военнитѣ лазарети и не могатъ да бждатъ добити въ военно време. Въ доставяннето на тѣзъ нѣща ржцѣтъ на женитѣ и на благотворителнитѣ дружества могатъ да спомогнатъ твърдѣ много на докторитѣ които работятъ на бойното поле. Едно отъ най необходимитѣ средства при операции и превързани на ранитѣ ко преди бѣше сфингера. Заради нейното свойство бързо да всмуква жидкоститѣ съ нея се ползуваха не само за изсушване на ранитѣ при операциянтѣ, но и за очистване на отѣзъ рани които иматъ гной и за окржажающитѣ части. Но гнойта съдържа въ голѣмо количество възбудители на гниеннето, тѣй опасни за прѣснитѣ рани, които проникватъ въ сфингера, твърдѣ бързо се расплодяватъ тамъ и съ голѣмъ трудъ могатъ да се извадятъ отъ тамъ. Съ употреблението на подобни заразени сфингери при прѣсни повреждания и операции ранитѣ, въ предишно време твърдѣ често се отравяха. Подобни наблюдения, направени отъ менъ много нжте вече въ първата шлезвигъ-голштинска кампания, ме накараха въ 1854 да измисля единъ простъ инструментъ, извѣстенъ подъ името на пригаторъ и да препорѣчамъ за омиваннето на ранитѣ, намѣсто сфингеритѣ и тулумбата. Душъ за ранитѣ дѣйствиелно напълно е замѣстилъ сфингера при превързване на гноясалитѣ рани, а за тѣхното истриванне все таки употребяваха сфингери, до въвежданието на антисептическия начинъ на лѣкуваннето, но отъ това време насамъ тѣхното употребяване при операциянтѣ е твърдѣ ограничено. Тѣ се употребяватъ само съ голѣма предпазливостъ спорѣдъ като са най добрѣ очистени и дезинфицирани. Поголѣмата частъ отъ хирургитѣ при кървавитѣ операции употребяватъ искусствениитѣ сфингери, т. е. парчета отъ абсолютно чистъ памукъ, или марля, които тутакси се изхвърлятъ и се изгарятъ. Разбира се че когато има нужда да се правятъ една подиръ друга много подобни операции, както напр. подиръ голѣми сражения, се изисква огромно количество отъ подобни осушители, и тѣй като тѣ се употребяватъ и при превързването на ранитѣ, то твърдѣ е не

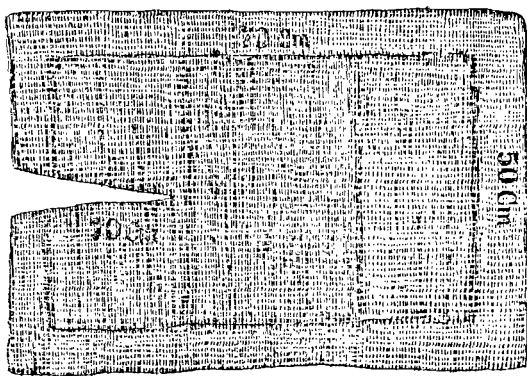
вѣроятно щото тѣ да се намиратъ въ достаточнo количество на превързочнитѣ пункtoве и въ лазаретитѣ. По тази причина менѣ ми е желателно щото тутакси, при началото на една война, женитѣ да приготвяватъ подобни осушителни въ огромно количество за да се проводятъ тѣ, въ възможно скоро време, на бойното поле, Азъ сега ще Ви опиша какъ се приготвяватъ тѣзи осушителни, но трѣбва да направя преди това една забѣлѣжка. Трѣбва да се предполага че тутакси подиръ началото на войната мѣстнитѣ дружества за глѣданне на раненитѣ ще почнатъ отново своята дѣятелностъ и че много рѣцѣ ще се занимаватъ съ приготвяние на превързочни предмети. Въ този случай трѣбва преди всичко да се изисква най строго щото всичко да се прави съ голѣма чистота; всичкитѣ рѣцѣ които ще участвуватъ въ тѣзи работи трѣбва да бѣдатъ очистени най добрѣ съ сапунъ и фурча за рѣцѣтѣ и негетѣ, а сетнѣ още измити съ 5% растворъ отъ карболова киселина. Въ сѣщо време не трѣбва да се допусчатъ никакви други занятия които могатъ да закалятъ приготвяемитѣ вещества. За обършване и съхранение не трѣбва да се употребява мръсна кинѣа и други подобни вещества. Най добрѣ би било щото всичкитѣ подобни работи да се произвеждатъ подъ постоянно надгледване на единъ докторъ, или на една нагледница за болнитѣ която познава дѣлото на антисептиката.

Искусственитѣ сфингери се приготвяватъ по слѣдующия начинъ: отъ чиста марля се правятъ парчета които иматъ по 20 сантиметра въ квадратъ, сетнѣ се прави едно топче отъ добрѣ очистени и стерилизирани дървени влакна, стискатъ го като едно малко кълбо, отъ голѣмината на една лешинѣа, обвиватъ го попереди съ чистъ памукъ до единъ сантиметръ дебелина, отгорѣ турятъ една парче отъ марля, а краищата му свързватъ ягко съ чистъ конецъ, както го показва образа № 1. Слой отъ дървени влакна който се намира въ средата на топчето служи за да придаде на искусствения сфингеръ известна упругостъ, тъй щото памукъа като се намокри да не се свива като едно ягко топче, а да се растяга отново и да може да попива

житкостъ. За да не заематъ тѣзъ сонигери много мѣсто, тѣ можатъ ягко да се натискатъ съ прессъ или машинна, сетнѣ обърнати въ чиста книга или платно и надписани за да се знае какво именно има въ пакета. За да се работи съвършенно безъ страхъ трѣбвало би щото готовитѣ осушители да се правятъ съвсѣмъ свободни отъ зародиши, съ помощта на парата въ тѣй нареченната дезинфекционна соба, и сетнѣ да се защитятъ отъ влиянието на въздуха презъ турвание въ тенекийни

(Образъ № 1)

(Образъ № 2)

кутин които тутакси трѣбва да бѣдат залѣти съ калай, както това се прави съ храната отъ която правятъ консерви въ фабрикитѣ.

Втората задача е приготвѣние на торбички отъ марля за превързки. Много хирурзи употребяватъ за антисептически превързки вещества които могатъ да бѣдатъ употребени само въ видъ на торбички, както напр. торфяна марля, торфянь мѣхъ, дървенъ прахъ, дървяна вѣлна. Съ тѣхъ се напълняватъ торбички отъ марля които трѣбва да бѣдатъ отъ различна голѣмина спорѣдъ начина на превързката. Тѣй като приготвѣнето на тѣзи торбички все таки изисква извѣстно количество време, то такива готови торбички, ако числото на раненитѣ е много голѣмо ще бѣдатъ твърдѣ неприятни за доктора. Торбичкитѣ за голѣми превързки трѣбва да иматъ 70 сантиметра дължина и 50 широчина, обр. № 2. За малки превързки се употребяватъ възглавнички, които иматъ въ квадрата 2 — 4 — 8 — 16 сантиметра. За турване подъ шинитѣ се сгодни възглавници отъ 25 сантиметра дължина и 15 широчина. Торбичкитѣ отъ марля се шиятъ съ чисти конци само отъ 3 страни, а 4 остава открита за да могатъ отъ тукъ да се напълнятъ. Торфяния мѣхъ, дървената вѣлна и торфяната марля трѣбва да се взиматъ отъ фабрикитѣ, дървения прахъ може да се вземе отъ вѣсѣждѣ, напр. той може да се получи въ голѣмо количество при построяване на дървени бараки, но преди употребението трѣбва да бѣде добръ очистенъ и дезинфициранъ чрезъ варене въ чиста вода, или чрезъ дѣйствие на горѣща пара въ дезинфекционни соби. Прочее дружествата могатъ да се заематъ съ събиранieto и приготвѣнето на дървения прахъ, въ голѣмо количество. Най добрия дървянь прахъ е отъ смолисти дървета. За понататѣшна задача трѣбва да служи приготвѣнето на бинтове. За превързки въ настоящето време се употребяватъ само бинтове отъ марля и отъ кембрикъ. Отъ кембрикъ се рѣжатъ бинтове отъ 5 до 8 сантиметра широчина и 5 метра дължина. За бинтове отъ марля които иматъ отъ 6 до 14 сантиметра широчина и 5 метра дължина се употребява или мѣка превързочна марля, или твърда,

колосана, тъй като тъй последната дава много ягка превързка като се слѣпятъ ходовѣтъ на мокрия бинтъ помѣжду себе си, презъ колата. За гипсови превързки се употребяватъ бинтове отъ марля, отъ 4 метра дължина и 7 сантиметра широчина, натрити съ добъръ гипсовъ прахъ. Тѣ се препращатъ въ добръ залѣпени тенекиини кутни, като се напълнятъ всичкитѣ празнини мѣста съ гипсовъ прахъ, Непромокаемитѣ (които не пропускатъ влажностъ) вещества сега по малко се употребяватъ при превързване на ранитѣ отъ колкото преди, обаче тѣ все така се полезни при такива рани които силно гноясватъ и азъ все таки съвѣтватъ съ тази цѣль лакова книга, която и въ предишнитѣ войни, по моя съвѣтъ се приготвялаше въ голѣмо количество отъ благотворителнитѣ дружества, или подъ надгледванпето на женитѣ. За да се приготви тази книга трѣбва: да се намаже копринена книга съ лакъ отъ ленено масло съ голѣма фурча, като му се притури предварително 3 % отъ лаковъ екстрактъ. Намазанитѣ листове се закачватъ съ копци въ една голѣма стая на 2 дена, догдѣто изсъхнатъ съвършено. За да се направи книгата антисептическа къмъ лака притурватъ още 1 % тимолъ. Тази книга може да се употребява и за завиванне на други предмети. Азъ указахъ тъй също на единъ материалъ твърдъ полезенъ за хирургитѣ, особно на бойното поле, за приготвяние на шини. Той се прави така: дървяни пръчки отъ различна дължина отъ 1 $\frac{1}{2}$ до 2 сантиметра широчина, се турятъ паралелно една до друга съ разстояние до една линия, на едно парче небѣлена памучна материя се намазватъ съ клей и сетѣ се покриватъ съ друго парче отъ съща материя, тъй щото пръчкитѣ съвършено се слѣпватъ къмъ двѣтъ парчета. Получения материалъ за шини е твърдъ легкъ, се приготвява скоро и ефтно, се рѣжи съ обикновенни яжки ножници и може да се транспортира въ голѣмо количество, тъй като твърдъ лесно се свѣртва и заема малко мѣсто. Докторитѣ се нуждаетъ за очистване на ржцѣтъ си и на частитѣ на тѣлото на ранения, надъ които тѣ опериратъ, отъ много предмети, които тѣ трѣбва да иматъ съ себе си когато се въ

походъ. Обаче често има случаи когато тѣзи вспомагателни средства се загубватъ, или ставатъ негодни. За това азъ съвѣтвамъ и васъ да мислите за приготвянето на прибори за очистване, на които въ подобни случаи докторитѣ много ще се радватъ. Тѣ трѣбва да съдържатъ единъ бръснарь, голѣма четка

(Образъ № 3)

за негтетѣ, чистителъ за негтетѣ, нѣколко парчета дезинфицирующъ сапунъ (отъ сублиматъ, или салицилова киселина) всичко това трѣбва да бѣде добръ завитъ въ цѣло което не пропуска влажностъ. Кървавитѣ операции хпруга въ настоящето време не трѣбва да прави въ онѣзъ дрѣхы въ които той върши всич-

китѣ си други работи, защото тѣзи дрѣхи, колкото и да бждатъ тѣ чисти, все таки нѣматъ оназъ чистота която е абсолютно необходима за една антисептическа операция. Докосването на инструмента, или на превързочнитѣ вещества до тѣзи дрѣхи може да има най лошитѣ послѣдствия за течението на ранитѣ. За това преди началото на операцията обличатъ не само добръ опранъ халатъ отъ бѣло платно, но още подвързватъ една голѣма престилка, а на предплещията обличатъ надржжавници, които, както и престилката, се отъ каучукъ и преди всѣка операция се очистватъ най добръ и се дезинфициратъ съ 5 % растворъ отъ карболова киселина. При всичко че лазаретитѣ иматъ подобни дрѣхи все таки подиръ голѣми битий се осѣща надостатокъ въ тѣхъ и проваждането на подобни асептически дрѣхи е много желателно. За това азъ съвѣтвамъ да приготвяватъ пакети съ надписъ :

Асептически операционни дрѣхи.

Тѣ трѣбва да състоятъ отъ 3 бѣли платнени операционни халата за хора отъ среденъ бой, една голѣма престилка отъ кафениъ каучукъ съ поясъ отъ гутаперкова цѣвъ и 2 надржжавника отъ каучукъ, долния край на които трѣбва да се събира тѣй щото тѣсно да обляга преддланта а на горния край трѣбва да има една халка презъ която надржжавника се прикрѣпява къмъ бѣлния халатъ виж. обр. № 3. Особни услуги на хирургитѣ женитѣ могатъ да оказватъ съ това ако имъ даждѣ голѣмо количество игли за червата съ вдѣнати конци. Нѣма съмнѣние че въ идущитѣ сражения почесто отъ колкото преди ще се оинтватъ при ранитѣ на корема да спасатъ живота на раненитѣ по оперативния начинъ. Ако куришума, или штика, продупчатъ червата, раненитѣ обикновенно твърдѣ скоро умиратъ отъ възпаление въ корема, защото съдържимото на червата се излива въ коремната куфина. Единственното средство да се спаси ранения състои въ това : да се отвори корема и като се измие добръ да се зашне дупката въ червата. Това е твърдѣ мъжна работа и за това трѣбватъ много тънки игли и много

тънка коприна. И двата предмета на да ли ще ги има въ лазаретитѣ въ голѣмо количество. За да се вдѣне тънката коприна въ тънцитѣ игли е вече мѣчно и изисква дълго време и тази работа много подобрѣще се извърши отъ наученнитѣ дамски рѣцѣ, отъ колкото на онѣзъ на служителитѣ, или на фелшеритѣ. За това азъ препорѣчвамъ щото женитѣ да пригод-
 товяватъ игли съ вдѣнати конци за поменатитѣ операции въ достаточное количество и ги проваждатъ антисептически съхранени въ лазаретитѣ. Иглитѣ които се употребяватъ за зашиване на червата се извѣстни подъ названieto на английски бисерни игли № 12 и могатъ да се купятъ въ всѣка една мааза. Като се взематъ 12 подобни игли въ всѣка една, отъ тѣхъ трѣбва да се вдѣне $1\frac{1}{2}$ лакатъ най тънка коприна (която предварително трѣбва да се вари 10 минути въ вода и сетитѣ дезинфицира съ 5% растворъ отъ карболова киселина) сетитѣ да се свържатъ двата края на коприната съ единъ възелъ, послѣ да се свържатъ всичкитѣ игли да се турятъ всичкитѣ конци единъ до другъ, и да се навиятъ на една макара тъй щото да се не сбъркатъ, сетитѣ тѣзъ макари да се турятъ въ една стъбянна чаша добрѣ запушена съ затулка. Тѣзи чаши много ще зарадватъ хирургитѣ.

Въ послѣдната притурка къмъ германското военно-санитарно положение е опредѣлено щото всѣкий солдатинъ да има единъ превързоченъ пакетъ за превързка въ случай на нужда. Този пакетъ съдържа сублимотна марля и бинтъ, но не съдържа трижгална кърпа която при превързката може да бѣде много полезна. До колкото азъ зная трежгалната кърпа не е била вмѣстена въ превързочния пакетъ, защото се бояха че съдтитѣ ще се възползватъ отъ тѣхъ за да си завиватъ краката. Азъ не зная могатъ ли да се намѣрятъ средства за да се предотврати това злоупотребление, но тъй като военното министерство е вече рѣшило щото не само всичкитѣ офицери, но и всичкитѣ войници да бждатъ научени да подаватъ първата помощъ, то въ войската ще се намѣрятъ твърдѣ много които ще знаятъ какъ се употребяватъ трежгалнитѣ кърпи за пре-

вързка въ случай на нужда и твърдѣ много ще съжелѣватъ за това че въ превързочния пакетъ нѣма трѣггална кърпа. Тѣй щото доставлението на подобни трѣггални кърпи ще бѣде твърдѣ приятенъ подарѣкъ и ако го завиеете въ пергаментна книга и го подпишете както трѣбва, то вѣроятно е че мнозина ще оставятъ тѣзи кърпа у себе си за случай на нужда и не ще да я употребятъ за други цѣли.

(*Българска на преводача*: у насъ освѣнѣ тѣзи нѣща има нужда още отъ други, които тѣй също се приготвяватъ отъ женитѣ, защото ние нѣмаме правителствени складове снабдени тѣй богато както ги има въ другитѣ войски. Тѣй напр. полезно би било да се шиятъ ризи и гащи, отворени ту на дѣсния кракъ и ръка, ту на лѣвия, отъ рамото до дланъта и отъ горния край на бедрото, до стѣпалото. Двата края на отворения рѣкавъ да се съединяватъ, т. е. да се свързватъ презъ бѣли ширити зашити отъ двѣтъ страни, тѣй също гащитѣ; а ризитѣ да бѣдатъ още отворени единтѣ отзадъ отъ горѣ до долу и пакъ снабдени съ ширити, а другитѣ отпреди. Това е много потребно, за да имаме нужда да кѣсаме ризитѣ и гащитѣ, както бѣхме принудени да го правимъ презъ сѣрбско-българската война. Също трѣбва да се прави и на фланелитѣ и антериитѣ).

До колко време ученицитѣ, които са болѣдували отъ заразителни болѣсти, трѣба да се отстраняватъ отъ училището.

М. А. Ollivier, въ името на отдѣлението за обществената гигиена, съдебната медицина и санитарната полиция, е представилъ въ засѣданieto на парижска медицинска академия отъ 24 Януарий и. с. 1888 г. рапортъ съ слѣдующитѣ заключения които се гласували и приели:

1-о Ученицитѣ които заболяватъ отъ Varicelle (водната шарка), отъ шарката, отъ скарлатината, отъ лещенката, отъ заушница,

отъ дифтерия или отъ поргаджата строго трѣбва да се отдѣлятъ отъ другаритѣ си;

2-о Траяннето на отстраненнето трѣбва да се брои отъ деня на захващаннето на болѣстѣта (първиѣ денѣ на залавяннето); това отстраняване ще бѣде отъ четридесетѣ дни за шарката, скарлатината и дифтерията; отъ двадесетѣ и петѣ дни за водната шарка, лещенката и заушницата. Кolkото за поргаджата (коклюша), на която траяннето е твърдѣ различно, ученицитѣ трѣбва да се допущатъ тридесетѣ дни слѣдъ съвършенното изчезване характеристическото закашляване;

3-о Отстраняването престава само тогава когато оздравелия се окъпи два или три пѣти съ сапунъ и въ сѣщото време толькова пѣти да си пстрие снагата, сѣщо и главата;

4-о Дрѣхитѣ съ които ученика е билъ облеченъ въ времето на заболѣването си трѣбва да се прекаратъ презъ пещъ съ горѣща пара подъ давление или да бѣдатъ напушени съ тюкуртъ (сумпуръ) и послѣ добръ да се изчистватъ;

5-о Стаята въ която е лѣжалъ болния трѣбва добръ да се провѣтри. Стѣнитѣ и мебелитѣ най внимателно да се дезинфектиратъ; постелкитѣ и завивкитѣ трѣбва да се прекаратъ презъ пещта на горѣщата пара подъ давление; а дюшецитѣ предварително трѣбва да се распорятъ преди прекарването презъ горещата пара;

6-о По нѣкой начинъ, ученика които е болѣдувалъ вънъ отъ едно учебно обществено завѣденне, отъ поменатитѣ въ тоя рапортъ заразители болѣсти, не може да се приеме въ училището ако не представи едно лѣкарско свидѣтелство, което да удостоверява естеството на болѣстѣта и истечения срокъ, и да засвидѣтелствува че тоя ученикъ е изпълнилъ по горѣ поменатитѣ предписания. Най сѣтиѣ приеманнето на ученика става и слѣдъ като се прегледа отъ лѣкаря на завѣдението.

(Ние превождаме горнитѣ заключения за да знаятъ нашитѣ училищни наставници, учители и училищни настоятели, какъво трѣбва да се прави въ подобни случаи, защото ние сме виждали ученици токо що се повдигнали отъ шарката, съ корясалитѣ

си и жикки да стоятъ въ класса между другаритѣ си. Време е мислимъ и у насъ да се обърне строго внимание върхъ това, и да се прекрати а не да се благо приятствува распространяването на тия болѣсти между ученицитѣ и чрезъ тѣхъ въ семействата).

Д-ръ Пюскюллиевъ

ПОПУЛЯРНА МЕДИЦИНА

или

ДАВАНЕ ПЪРВА ПОМОЩ НА БОЛНИ И РАПЕНИ ВЪ ОТСЪЖТВИЕ
НА ЛѢКАРЬ.

Г Л А В А III.

Болѣсти на кожата.

(Продължение отъ брой 7).

Цирей или фурункули, Всѣкий познава цирентѣ. Тѣ произлизатъ или отъ вънѣшно раздражение на кожата, или отъ вътрешни причини. Цирентѣ се налагатъ съ омекчителни или озрѣвателни лапи, като напр. обикновенъ или креновъ лукъ печенъ подъ жара; тѣй сжщо цирей може да се покрива два пѣти на день съ едно парченце днахилоновъ пласторъ. Когато цирей начене да гноисва (озрѣе), стисква се съ два прѣста за да му излѣзе жилката. Цирентѣ по нѣкога биватъ честитѣ кризисъ на други болѣсти, често тѣ се появяватъ въ голѣмо множество и въ продължително време; тогава тѣ биватъ твърдѣ безпокоителни. Възтоплитѣ бани, а лѣтно време кѣпаннето въ рѣки, легко горчивитѣ тизани, легката храна, голѣмата чистота и не твърдитѣ бѣли дрѣхи сж обикновено достаточни за пречистването отъ цирей; ако ли пѣкъ въпрѣки тѣзи мѣрки цирентѣ постоянствуватъ, то трѣбва да се търси лѣкарска помощъ.

Карбункулъ или антраксъ. Подъ това име се описватъ двѣ болѣсти, които много различаватъ: 1-о доброкачественый кар-

бунбулъ, който е една голѣма, ягка подутостъ, тъмно-червена, твърдѣ болѣзнена, твърдѣ горѣща и отъ сѣщата натура както и фурункула, но има повече жилаки. За лѣченнето му се тургатъ пиявици около подутостѣта и се налага съ омекчителни лапи; послѣ подутостѣта се разрѣзва на кръстъ, но това само доктора трѣбва да направи. Всекий день подутостѣта се прстискава за да излѣзатъ жилакитѣ, превързва се съ горния намазана съ дигестивенъ мехлемъ и се покрива съ омекчителна лапа. Въ началото на фурункулитѣ и на антракса, ако се правятъ парови души по три четири пѣти на день, могатъ да се повърнатъ и винаги се оскорява оздравяннето имъ.

2-о Злокачественния карбункулъ се представи въ видѣ на една подутостъ твърдѣ много болѣзнена, ягка, ограничена, съ цвѣтъ червено-синъ, въ скоро време се появяватъ по средата му едно или повече мѣхурчета, които се пукватъ и мѣстото имъ става черно, гангрениясало. Болния ако не се лѣкува бързо, то гангрената се разпространява и смъртта послѣдва скоро. Тѣзи болѣсти се добива отъ пипанне на гнили мяса или остатѣи отъ животни умрѣли отъ карбункулъ; оханванията отъ мухи, които сѣ смугали лешове на такива животни, сѣщо могатъ да причинятъ тѣзи болѣсти. Щомъ се распознае болѣстѣта, трѣбва безъ да се губи време да се повика единъ лѣкарь; но до като той още не е дошелъ, трѣбва пришката да се разрѣже на кръстъ съ единъ брасничъ и гангрениясалитѣ части да се премахнатъ или съ ножици или съ щипци и послѣ рѣшително да се изгори мѣстото съ горѣщо (нажежено) желѣзо. Ако нѣма другъ инструментъ, то може въ такъвъ случай да се употреби единъ голѣмъ ключъ. Слѣдъ това раната се превързва съ прахъ отъ вѣгленъ и камфоръ; покрива се на широко съ кърпи натопени въ силно червено вино, въ което да се е варило една двѣ минути ароматически растения, като лаванда, салвия, мента розмаринъ. Дава се на болния да пие студена лимонада, тизана отъ бина или други горчиви приготовления. Като падне гангрения салата частъ, раната се превързва съ дигестивенъ мехлемъ (2 желтъка, 60 грамма теребентинъ и 15 грамма дървено

масло; първомъ се разбива теребентина съ желтъцитѣ, а послѣ и съ маслото), съ мехлемъ отъ смърна или съ египетски мехлемъ.

Злокачественната (лошата) пришка. Тя е сжщата болѣсть както гангренозния карбункулъ.— Въ начало тя прилича на охавано отъ бълха; тогава тя е придружена отъ горѣщина и сърбелъ. Наскоро се появява едно малко мѣхурче, което се луква и подъ него се осѣща една малка твърда подутость, колкото едно лещено зърно, съ цвѣтъ червеносинъ. Моравия кръгъ който я окръжава, се разпространява и потъмнява; болката и подутостта се увеличаватъ; нови мѣхурчета се образуватъ; среднето патио гонгрениясва, скоро обзема дълбокиѣ части и смъртта послѣдва твърдѣ бързо. Тукъ сжщо трѣбва безъ забавяние да се употреби сжщото лѣчение както въ гангренозния карбункулъ, разрѣзвания, премахване на изгнилитѣ части, изгоряване съ горѣщо желѣзо, възбудителни налагания и кина както вътрешно, тъй и вънъшно, всичко това да се направи безъ никакво отлагане, като се побърза сжщевременно да се повика и лѣкаря. (Слѣдва).

РАЗНИ

Въ брой 9 на вѣстникъ «Пловдивъ» отъ 10 Мартъ т. г. мѣстнитѣ градски доктори гг. Янкуловъ и Драгомировъ, които съобщаватъ че въ града Пловдивъ е имало нѣколко смъртни случаи отъ охаванне на бѣсни кучета, отъ една страна заявяватъ че «противъ бѣса нѣма цѣръ», а отъ друга говорятъ, че «само въ послѣдне време знаменития французски естествоиспитателъ е изнамѣрилъ средство (доволно сложно) да лѣкува бѣсътъ у хората», и понатѣкъ предлагатъ щото българското правителство да проводи въ Парижъ при Пастера, или на друго мѣсто, нѣкои доктори за да изучатъ методитѣ на лѣкуване на бѣса. Ние отъ своя страна най смиренно напминаваме на Пловдивскитѣ градски лѣкари че преди 6 мѣсеца въ Виена е засѣдалъ международенъ гигиенически конгрессъ, на който присѣдствуваха много свѣтила на науката отъ цѣлия свѣтъ (повече отъ 2 хиляди доктори).

Въ засѣданieto на този конгрессъ (въ 3 секция) се занимаваха подробно съ въпроса за присажданieto на бѣса по метода на Пастера и за присажданieto на скотската чума (morve), и подиръ изслушванетоъ аргументитѣ за и противъ, конгресса е рѣшилъ че, при

всякото признаване на голѣмата услуга на Пастера, все таки трѣбва да се правятъ още дълго време опити, до гдѣто се намѣри микроба на бѣса и само тогава присаждането на хората ще принесе нужната полза. Отъ горнето се вижда, че Пловдивскитѣ градски доктори предлагатъ щото да изучаваме и послѣ да примѣняваме въ България онова което не е припознато още за безусловно спасително отъ бѣса. Извѣстно е, че има вече сумма хора, които се биле пуснати отъ Пастера като оздравѣли, а пакъ тѣ послѣ побѣснѣха и умрѣха?

А.

КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ

Стара-Загора Д-ръ Диемантиевъ. Съ внесениѣ осемъ лева плащате за 1888 г. за миналата година Вие платихте.

Г. С. въ село Мехмечъной Бургаско. Молимъ испратете осемъ лева за да Ви испращаме вѣстника.

Г. И. Х. въ Пловдивъ. Минава една година отъ както бѣхте писали да Ви се испраща М. Спасание, съ обѣщание че щомъ почнете да получавате вѣстника ще пратитѣ стойността, молимъ изпълнете длъжността си.

Къмъ Господа Абонатитѣ.

Редакцията на «Медицинско Списание» моли настоятелно Господа Абонатитѣ да побързатъ съ внасянето дългътъ си. Ако тя и да се намира въ крайна нужда, не намира обаче за прилично да помѣнува имена. — Понеже «Медицинското Списание» е единствения български медицински вѣстникъ. Редакцията се надѣва че почитаемитѣ читатели нѣма да го оставятъ да пропадне. —